

Ийиги арын

ФЫДАА УРГАЧЫНЫ «СААЧЫНЫ». Далайчакчыларын
шымчедир, алардын кыргызгайын чаалап азыр
тездесе, уластуу сеткинеин бичиң «дөө» каар
дерек деп. Даливин тутуулаң чораян. Оок пропаган-
дист ажалыга болган мындыр тааралганын
бо-ла сактын алуур: «Мен шаанда бир-де катан
казайж мокмузуна чүе тутуулаан мен. Хереттен
бир тережөн ууш келгеш: «Сен салмыкч-дыр
ген, көрөм, а бистин салмыктарың бар-дыр бе?»
дей-ди. Мычарда мээң салмыктарын шыпал-ла-
ки турган. Херөөжөн база-ла өкө кеттинип ал-
ган болду. Мен олчө көрөш: «А чу деп күзөп
тур силер, ТКК-нын дарганы, дхилэ эрге-чагырга-
нын төлөзис силерге аршаа билинг кел-
тин деп бе?» дидим. Долгандыр узу мең дөткип
алгызыр бери: «Шым-дыр, шым-дыр...»

Булдур-халартиги ашхылчанд, пропагандист болгаш агитатор, Калининни билири-бие алырга, биче сепкилгилер, кижилер-бие чутгаалыгга «өөредил», «сургап» булар ааныгы болбас. «Чүве чуттаалан кижини онуну кылып бис, жүрүлүм бис, хузаагелгил бис деп, чүгө чычар чуттаалаш туруп алар болза, ичкыг кижини зыңнаары безин дүгө эчпек алыар... Көдүнунал ашхылчандар боттары чуттаалары, сүмөлөжү кылдыр тургузары негетинер, а ол таварылдада — «канчар болуп тур силер, кандыг ышкыңыр» деп хевир чотучалыг булур.

М. И. Калинин пропагандистерге болгаш агитаторларга сүмелери янзы-бүрү. Олар пропагандист мергежилдин, дылдын болгаш чугаа аянынын барык-ла бүгү талаларында тамаарышкан.

Революциянын улуг школазын эрткен, хаан үзүндө төлүлгөлөргө болгаш кара-бачынарга он дөрт каттап таварышкан, кызыл-бут тараачын оолдан делегейде баштайгы социалистиг күрүнө-

ний президентизинг чөдир депшээн М. И. Калдин хары-угда мерген-даа, бөдүүн-даа кижиг чорал. Оог ол шынары хей саныг ажилдарында, чугааларында база илэрээн, Массаларга ленинчи партиягын шыныгн сөзүн чөдирин турар кижиг бугуу оон пропагандист болгаш агитатор мерген.

Совет кижилер чүректин ханызынга Калинин-
ник утундурбас овор-хевирин ыдыктын-биле ка-
дагалашышан, Терзөн чуртка, Ленинник партия-
зынын херезинге, коммунизминг херезинге шычы
барзан болурун оон амыдыралынын чижээнге
өөринип турар.

А. ТОЛМАЧЕВ.

БӨГҮН—РАКЕТА ШЕРИГЛЕРИНИН БОЛГАШ
АРТИЛЛЕРИЯНЫН ХҮНУ

ринге чаа-чаа чедийишкяниерни эрес-
маадырлыг куш-ажылы-биле чедип
алган. Ракета шериглериниң дайынчы
мергежилиниң өскениниң дугайын бо
өөдетиле чыгында ракеталарнын

Ракета шериглеринин бодунун саставы чедил алдынган чуулдерге оожургавай, дайынчы мергежилди

Спраттегист ујур-лузанин Ракета

шеригер — ол азарге совет улутун чоргааралдыр. Совет Эвителиниң болгаш делегетиянн социалист системазынын бүтү чурттарынын камгалаанын мурунку одуруунга турбушан, совет дайынчы-ракетчиктер боттарынын бедик патриотчу болгаш интернационалчы хүлээгезин алч. даргы болгаш талантту күөсүдияриге кезээде бедеи.

(ПУА)

ДАШ

КНО-нуң Кол

НЬКУ-ЮРК. (СЭТА). КУР-нуң КНН-да
рин катал тургузырын белгаш организаци
шинки төлөөлекчилерин сывырып үндү
турар 12 чурттарның резолюциязының
самблея хулуэл албайн барган. Ол тө
чурттарның төлөөлери бадылган, а аңа
тарның төлөөлери бадылган болгаш 20
лөөлери дадалагалаан.

Мыдаттың КНН-да төлөөлегезин өскө

Айылды чо

НЬКУ-ЮРК. (СЭТА). Ноябрь
17-де Мурнуу Роденяда айыл
дып расисчи бадылды чуугала
нып көөрүн үргүлчүлөөн Айыл
чок чорук Чувуединге Англия
ның даштыкы черекте министри

Майкл Спюарт. Смиттин дүрүм
өзүгүзгө эвес өзү-чүрүмүгө ууру
экономикти хемчегер дугайында
шынктырлери Чөвүлө мычга
чедир хүлээп албоан болгаш Ан-
глийяны чазанга айткы Ба-
зминын деткизөө деп чүчүлүр
турган. Ычналза-даа муруу-роде-
ий расистерги кыячкырбайын
барып шызаар күженишигини
хемчегерин Чөвүлөден дүргөн
хүлээп алырынга англи төөлзөр-
ден өскө кым-даа уурулмайын ту-
рап дээрзин африка күрунелерин
болдүктөриде демисиздеп турар.
Чөвүлөлө атамга төөлзөр биле
африка төөлзөрчилерин аразы-
да бешки хүлө үргүлчүлө туура
сүмөлсиздегилер Смиттин дүрүм
өзүгүзгө эвес өзү-чүрүмүгө ха-
уааршышты экономикти, дипло-
маттыг болгаш консул харылаа-
ларны бүрүн үзөр, нефть болза
нефть продуктулар-биле ханды-
рылганы кургутаар. Муручу Роде-
зия биле демир орх, далай бол-
гаш агаар харылазылганы, по-
та-телеграф харылазын үзөр деп
бүгү күрунелерги кыйгырып турар

Е. Удовиченконун фотозу.
СЭТА-нын фотохрониказы.

Демократияның

ХАРТУМ. (СЭТА). Парламент конференцияныг чүвч чугаалаа турш, Суданийн Коммунистич партияныг ТК-ыныг чигийн секретары Абдель Халек Махмуджубуц медегалын болза, Коммунистич партияныг ажыл-чорудулганыг тооруч деп Суданийн чалаа.

нын шийтпирм конститүция ёзу
гаар элес шийтпир-лир. Боттары

нийн бодалдарын илэрдир болгаш
чөөн организацияларны хоойлуну
хэмээдлеринге тургузар талазы

билеу бүгү заматтарлар эргилең бо-
дургу Суудыңын конституцияны
шуут үлүзүн көрүп турар болгай
деп, оа чүгалаан.

Коммунистия партия суудан
удустун дыма хой кезиниң дең-
кичмезин аа турар дээрин Махд
жуб үргүчүдөл чүгалаан. Ком-
мунистия партияны хораша, баш-
кармкчы партиялар аа диктатура
же баар апарлар.

«Демокластиа үргүчүдөл
бис. Демокластиаң болгаш чоң
түт чоруктун херэ тил-дээр аэр-
зинге буэрээр бис деп. СКП ТК
аының чыңгыч секретары түн-
лия меделгән.

НІТКОПЛОД

инизы-бүрү төптеринде болуп ту
рар. Бо хүннерде суд дүжүметте
ри соксаа, чокка хураааап о

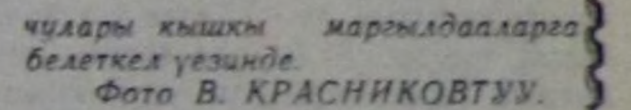
нэмэ-бүрү төлгөрндө болуп ту-
рар. Бу хуиердө суд дүжүмөт-
ри соксаал чокха хуралдап, ко-
дөдүрлүүшкүиерини киржикчле-
рини шийдин туруп, Муриун-роде-
зий найысалаалд чоогуга бол-
ган антирасичи чыксаалга ки-
ришкен дэип африкан Поль Мар-
нанини Соосберинин суду үш чыл-
да кара бажыга плүртү болгаш-
ылды катал шаагайтээр деп ший-
кен.

Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң Президиумунун Ч А Р Л Ы Ы

4. Донгак Бора-кыс Самааевна —
Болшевик колхозун колхозчусу.

1. Домгаак Бора-хыс Самаевна — «Болшевик» колхозтуну.
2. Домгаак Мотугра Сузаянкоа — «Болшевик» колхозтун колхозчузу.
3. Кызыл-ол Дарыма Арбайовна — «Болшевик» колхозтун колхозчузу.
7. Монгуш Бийгек Кунтуксууна — Ак-Довурак тоорайда өт-бүлөсүн.
8. Олан-ол Дарыя Намыраевна — айонун улус өөрдөйтө килдинин жылкычы.
9. Ооржак Биче-Тараз Сааевна — «Шекпэр» совхозтун жылкычы.
10. Ооржак Бичи-хыс Сандаковна — Эрг-Барлык суурда өт-бүлөсүн.
11. Ооржак Солтук Кара-Сал Седен Дамбаа — «Шекпэр» совхозтун жылкычы.
12. Ооржак Танзы Тамдыновна — айонун жылкычинин жылкычы.
13. Семис-ол Зинаида Дамбаева — районун мал базасынын жылкычы.
14. Суур Бармат Дүй-өлөвна — Кызыл-Мажалык суурда өт-бүлөсүн.
15. Комучуку Чылбак Чылбакеева — «Болшевик» колхозтун колхозчузу.
16. Шагдыр-ол Ооржак Семис-олөвна — «Болшевик» колхозтун колхозчузу.

айонун Президиумунун даргазы Б. ДОЛЧАНМАН.
 айонун Президиумунун секретары К. ДИИГА.
 (Улачылыгы).

Башкы хар чаап турда...

В. САГАН-ООЛ.

Редактор К. Н. КУДАЖИ.

салгалыг секретарьнын 23-35, партийжи амыдырал килиминин 23—54.
нгилик база совет тургузуг болгаш
барганды 32-75 телефонче долгаар.

Каменич-Уралский» календи кижи бурунгуе хооронки чурттакчылар касса-бараак лотереяныкы биледем сайды алмын соогыш-септигидиледем сүрөттү турар. «Быте билеттер оачылы болу чүөө»-деп, олар чыгаалал турарлар. Шынаалык, лотереяларныкы ады ундургуучулукны таллаз-биле бо хооронки чурттакчылары сес атомашыналары ойнал аламын.

Чижээлээрге, Синарскинчы тоогой заводунда дузалыкчы крановщик М. Гичанов, орук дистанцияныкы механиги И. Куралов, Уралдык атомнык заводундук технология А. Акулов олар «Москвич» деп машиналарны элешкекчилери болу берген. А. Акуловту калык ажылдап турар эжи-аат башы Н. Филатов «Запорожцеити» ойнал алган.

Каменич-Уралский (Свердловск область). (СЭТА-нын корр.).

алгаш, дүзүнгө пөс быжымдын иш хой ээс тараа савады дождош, тургузу салып каар. Сакылдында сугну шил иштінде катты деңинге чедир кулар, оок соонда ону эккир измидирип, мычылда-да, хайны бэрнине чедирбейн, ол хире изниге 30 минута хире туард. Оок соонда шилди уштул аккелеш, оок аңдында чекпииз чук-биле азы даа чаа-биле дуглааш, сернин черге салып каалагалар.

Шак-ла индик арга-биле каттары 20 хуу чигир холаш, пастиризастап армылан ап болур; бо таарыгалда пастиризацияны 35 минута иштінде ургучулар.

Пастиризация каан чыжыргананы чигир-лээш, чемениген соода чигизге чере ажыгалт турар, а база оротан киесль кылган кирер.

СООК АРГА-БИЛЕ КЫЛҢАВ РАЕНБЕ. Армылан каан каттарын узут тавакка мях доклакчыга-биле сы базым-базы, оок кырине сироп (кат аймаанды суун чигирден кылган хамды) кулар. Сиропту мынчаадир кылдып белеткеп алар: 1 килограмм катче 1,6 килограмм чигири

болгаш 1 стакан сугну хоулур. Хайбыгалал чогра чигири оже уруптар. Сы бастыган катче-холо сиропту куткаш, шупулак-биле чеч-изла болгаш демір звес шупулак-биле) экидир былгарат. Оок соонда ону соок сугта дүрген-не соодар, дараазында экидир хаймындырп каалкан болгаш кургадам каан шил савага куткаш, аксын дуй шармыр. Ону карагы болгаш сернин черге ажаар.

ЧИГИР-БИЛЕ УРАКАН ЧЫЖЫРГАНЛА. Паалының тавакка чыжырганын меш доклакчыга-биле сы бастыган азы эст тырткар пастизация тырттырлат. Чигир-биле экидир холуь былгалатар (2 килограмм чигири бир килограмм катче уар). Ону хаймындырп, кургадам каан шил саваге ургаш, тускай белеткээш быжыг саазын-биле оок аксын дуй шармыр. Ону кургат, армыр, сернин чере ажалал каалагалар.

КАТ СУУ. Чуп каалкан катты арыг, кыян ак пөс азы марладан кылган халче ургаш, оок аксын дуй шармырлат. Паалының тавакка мях доклакчыга-биле азы шулулакту аузазы-биле суун улдрт сы базым-

кылырчырин демги-ле аргазы-биле); кат суун чигир-биле (20 хуу чигир ургаш) база пастиризацията болур.

Кат суунаа киесль кылар азы ону суг болгаш чигир-биле холуп ижер.

Сиропту чыжыргана суунадан болгаш чигирден кылар (бир килограмм кат суунга 1,6 килограмм чигир холуь), 250 грамм кат суун тавакта бут-ле, чигири шилдизин кырине холуь ургаш, отка дикиши, ону экидилер. Дождоулахты изир сирпока артыкан кат суун холуь куткаш, чигир дождуу-биле эмилгае, бир ай сирол болу беригеге чедир шупулак-биле экидир былгалатар.

Ону хаймындырп армылан шилде куткаш, чекпе-биле мях кылдып дуглааш чук азы парфани-биле хырбаландыр дуглааш, шилди карагы, сернин черге чытыр салып каар.

Сироп болза, чыжырганадан кылган оксе-даа чулард дег, каттаа бар турар ажыкт-гыр буудмелердин хой кезин болдуна ка-дагалаан болур.

РЕСПУБЛИКАНЫН САНИТАР-ЧЫРЫДЫШКЫН БАЖЫНЫ.

TC-00910